

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

підприємництва і торгівлі

Протокол № 19 від «20» червня 201

Зав. кафедри

 О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА МАЛОГО БІЗНЕСУ

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник:

Роженко О.В.,

старший викладач кафедри підприємництва і
торгівлі

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вибіркова дисципліна
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	2
Лекції, годин	13
Практичні/ семінарські, годин	26
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	51
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	2
самостійної роботи студента	4
Вид контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - вивчення студентами сутності і ролі малого бізнесу в економіці держави, формування у студентів системи знань, умінь і навичок щодо основних аспектів створення малого підприємства та оцінки результатів його діяльності

Завдання - сприяти засвоюванню основних методів організації підприємств малого бізнесу; формувати у студентів знання щодо системи державної підтримки розвитку малого бізнесу; формувати у студентів уміння і навички визначення ефективної системи оподаткування малого підприємства, знання основних податкових пільг підприємствам малого бізнесу; формувати знання щодо системи формування та управління доходами малого підприємства; формувати у студентів уміння і навички проводити оцінку ефективності управління витратами підприємства малого бізнесу; розвивати економічне мислення студентів шляхом використання методів і форм активного навчання

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування підприємства малого бізнесу					
Тема 1. Сутність малого бізнесу в умовах трансформаційної економіки	8	2	2		4
Тема 2. Організація і умови функціонування підприємств малого бізнесу	10	2	2		6
Тема 3. Управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств	8	2	2		4
Тема 4. Система державної підтримки розвитку малого бізнесу	12	2	4		6
Разом за модулем 1	38	8	10		20
Змістовий модуль 2. Практичні інструменти управління економічною безпекою підприємства					
Тема 5. Оподаткування підприємств малого бізнесу	13	2	4		7
Тема 6. Управління витратами на підприємстві малого бізнесу	13	1	4		8
Тема 7. Система формування і управління доходами та прибутком малих підприємств	13	1	4		8
Тема 8. Прогнозування основних показників діяльності малих підприємств	13	1	4		8
Разом за модулем 2	52	5	16		31
Усього годин	90	13	26		51

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар - розгорнута бесіда Сутність малого бізнесу в умовах трансформаційної економіки	2
2	Семінар запитань і відповідь Організація і умови функціонування підприємств малого бізнесу	2
3	Семінар – дискусія Визначення первісного капіталу на день відкриття малого підприємства	2
4	Семінар запитань і відповідей Система державної підтримки розвитку малого бізнесу	4
5	Семінар з виконанням практичних задач Оподаткування підприємств малого бізнесу	4
6	Семінар з виконанням практичних задач Управління витратами на підприємстві малого бізнесу	4
7	Семінар з виконанням розрахункових задач Система формування і управління доходами малих підприємств	4
8	Семінар з виконанням розрахункових задач Короткостроковий прогноз фінансового стану малих підприємств	4

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір статистичної інформації та складання на її підставі таблиць та графіків.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування підприємства малого бізнесу			
Семінар - розгорнута бесіда Сутність малого бізнесу в умовах трансформаційної економіки	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: основні функції малого бізнесу, основні види малого бізнесу, достоїнства і недоліки організації малого бізнесу, моделі малого підприємництва. Джерела [1, 2, 3,]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідь Організація і умови функціонування підприємств малого бізнесу	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: функції та правовий статус підприємця, основні організаційно-правові форми підприємств малого бізнесу, вивчення основних нормативно-правових документів, які регламентують порядок реєстрації та ліцензування діяльності підприємства малого бізнесу, порядок реєстрації підприємств малого бізнесу, механізм створення власної справи. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – дискусія Визначення первісного капіталу на день відкриття малого підприємства	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: джерела формування фінансових ресурсів, державна фінансова підтримка малого підприємництва, особливості формування фінансових ресурсів малих підприємств за рахунок кредитів комерційних банків, лізинг та франчайзинг — види формування фінансових ресурсів малих підприємств. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Система державної підтримки розвитку малого бізнесу	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: роль держави в організації малого бізнесу, основні напрями державної підтримки малого бізнесу, основні чинники, що впливають на конкурентоспроможність малого бізнесу, інфраструктура підтримки малого бізнесу, саморегулювання і передача підприємницьким об'єднанням низки державних функцій: види саморегуляції, співставлення державного регулювання з саморегулюванням, малий бізнес і державні закупівлі Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Змістовий модуль 2. Основи управління господарською діяльністю малого підприємства			
		1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: вивчення основних нормативно-правових документів, які регламентують	

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Семинар з виконанням практичних задач Оподаткування підприємств малого бізнесу	7	порядок оподаткування підприємств малого бізнесу, місце і значення спрощеної системи оподаткування, оподаткування малого бізнесу світовий досвід, основні податкові пільги підприємствам малого бізнесу, основні види відповідальності підприємств малого бізнесу за здійснення податкових правопорушень. Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семинар з виконанням практичних задач Управління витратами на підприємстві малого бізнесу	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: основні аспекти аналізу витрат підприємств малого бізнесу, шляхи оптимізації витрат підприємства Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семинар з виконанням розрахункових задач Система формування і управління доходами малих підприємств	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: визначення видів доходів відповідно до Податкового кодексу України, основні аспекти оцінки доходів та прибутку малих підприємств Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семинар з виконанням розрахункових задач Короткостроковий прогноз фінансового стану малих підприємств	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: методи фінансового прогнозування, прогнозування складання фінансових звітів малих підприємств, короткостроковий прогноз фінансового стану малих підприємств Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей

7. Результати навчання

1	Знати порядок організації підприємства малого бізнесу
2	Знати основи управління господарською діяльністю малого підприємства в умовах сучасного оподаткування
3	Уміння зареєструвати та провести ліцензування діяльності малого підприємства з урахуванням особливостей його організаційно-правових форм
4	Уміння визначити оптимальну систему оподаткування малого підприємства
5	Уміння проводити аналіз результатів господарсько-фінансової діяльності підприємств малого бізнесу
6	Уміння обґрунтовувати та приймати зважені рішення з усіх питань щодо управління малим підприємством

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	2	1			5
Тема 2	2	2	1			5
Тема 3	2	2	1			5
Тема 4	2	4	1			7
Разом змістовний модуль 1	8	10	4			22
Змістовий модуль 2						
Тема 5	2	4	1			7
Тема 6	2	4	1			7
Тема 7	2	4	1			7
Тема 8	2	4	1			7
Разом змістовий модуль 2	8	16	4			28
Екзамен					50	50
Усього модуль 1	16	26	8		50	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів та екзамену. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

- 1 Говорушко Т.А. Малий бізнес: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, О.І. Тимченко ; Нац. ун-т харчових технологій . — К. : Центр навчальної літератури, 2006 . — 200с.
- 2 Менеджмент малого бізнеса: учебник для вузов / под ред. М.М. Максимцова , В.Я. Горфинкеля . — М. : Вузовский учебник , 2007 . — 269с.
- 3 Зелена книга малого бізнесу України – 2012 / Д.В. Ляпін, В.І. Дубровський, О.М. Піщуліна, О.П. Продан. – К.: Інститут власності і свободи, 2012. – 124 с.
- 4 Варналій З.С. Мале підприємництво:основи теорії і практики. - К.: "Знання" ,2008.- 302 с.

Допоміжна

- 5 Пиріг О., Черняк Д. Підприємництво в Україні: від витоків до сьогодення. – К.: УкрДрук, 2011.-194 с.
- 6 Іванілов О.С. Економіка підприємства. Підручник. 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011 . – 728 с.
- 7 Амбранс Ронда Библия малого бізнеса . – М.: АСТ, 2011.- 352 с.
- 8 Майкл Э. Гербер Мальный бизнес: от иллюзий к успеху. Возвращение к мифу предпринимательства.-М.: Олимп-Бизнес,2012.-240с.
- 9 Балашевич М.И. Экономика и организация малого бизнеса: учеб.пособие / М.И.Балашевич, Т.П.Быкова. – Минск: БГЭУ, 2012. – 335 с.

- 10 Джейми С. Уолтерс Качественная эволюция малого бизнеса: 4 ключа к успеху без необходимости расширения компании.-К.:Баланс Бизнес Букс, 2004.-296с.

Інформаційні ресурси

- 11 Закон України "Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні" N 2157-III від 21.12.2000р. із змінами I, внесеними згідно із Законами N 2388-VI (2388-17) від 01.07.2010, ВВР, 2010, N 37, ст.496 та N 4731-VI (4731-17) від 17.05.2012 режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>
- 12 Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 13 Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами та доповненнями)// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/436-15
- 14 Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
- 15 Офіційний веб-сайт Європейський науковий фонд [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.esf.org/>
- 16 Национальный институт стратегических исследований [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.niss.gov.ua>
- 17 Экономическая теория on-line (электронная библиотека экономических журналов) [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.economictheory.narod.ru>
- 18 Державна система розкриття інформації про емітенти цінних паперів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua/emitents>
- 19 База даних компаній України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kompass.ua>
- 20 Портал української промисловості [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minprom.com.ua>